

MARIE PUJMANOVÁ (1893 - 1958)
LIDÉ NA KŘÍŽOVATCE (1937)

Pujmanová, M.: Lidé na křižovatce, Československý spisovatel, Praha 1983, 26. vydání

Jedná se o první díl trilogie, román z období hospodářské krize, odehrává se po světové válce v Čechách (hlavně v Praze) a částečně v Rusku.

Hlavní postavy

- *Ondřej Urban*

Pocházel z chudé rodiny, syn Urbanové, vdovy; odstěhoval se s ní do Prahy, bydlel v domě s advokátem Gamzou – stýkal se s ním a uvědomoval si sociální rozdíl mezi oběma rodinami; našel si práci jako dělník v Úlech na Moravě, byl pracovitý, uzavřený a tichý; odjel do SSSR a opustil tak svoji dívku i matku;

- *Anna Urbanová*

Vdova se dvěma dětmi (Ondřej a Růžena), po smrti manžela se vrátila i s dětmi do Prahy, zde byla domovnicí; oblíbila si více dceru, na syna Ondřeje tak neměla dobrý vliv;

- *Rodina Bajzova*

Petr, otec rodiny, byl advokát, stavěl se na stranu chudých lidí, hlavně dělníků; byl velice temperamentní; Nella byla jeho žena, byla obětavá a svého muže milovala, vychovávala dvě děti – po otci temperamentní Helenku (studovala medicínu, zamilovala se do Karla Vykoukala z bohaté rodiny, později do inženýra Skřivánka, se kterým se vzala a odjela do Ruska, kde se jí narodil syn) a Stanislava (povahově byl podobný matce, byl tichý a mírný, stal se literárním kritikem a zamiloval se do herečky Národního divadla Vlasty Tiché; ta mu později zlomila srdce)

Ovdovělá žena s dětmi se z vesnice přestěhovala do Prahy, kde měla otce – to byl správce domu, takže bydlení měla zajištěné. Její dcera Růžena se stala kadeřnicí. V domě bydlela také rodina Bajzových, se kterou udržovali styky. Strávili u nich vánoce a tehdy si Ondřej začal uvědomovat, že mezi rodinami existuje určitý sociální rozdíl.

Růžena, kterou Ondřej neměl příliš v lásce, protože jí matka neustále nadržovala a pro něj neměla pochopení, se nakonec provdala za Hauslera, který byl poměrně bohatý, ale byl starý a rozvedený. Umožnil jí stát se modelkou.

Když Ondřej vyrostl, uplatnil se jako dělník v továrně na textil v Úlech na Moravě. Byla to těžká práce, ale byl pilný a práce mu šla. Už jenom proto, že vedoucí továrny se stal jeho vzorem. Jednou

dokonce po jeho boku pomáhal hasit továrnu, když začala hořet. Zkrátka jeho snem bylo mít jednou také vlastní továrnu. Za nějakou dobu začalo v továrně propouštění zaměstnanců; na Ondřeje sice dojít nemělo, ale vzhledem k tomu, že se postavil na stranu dlouholeté pracovnice, kterou chtěli vyhodit, přišel o práci také.

Rozhodl se proto odjet za prací do SSSR. Cestoval vlakem, ve kterém potkal sousedku Gamzovou. Jela navštívit dceru Helenku, která se do Ruska provdala.